

149. sz. Ajánlás

a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről, és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött szerepükről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1975. június 4-én hatvanadik ülészakára ült össze, és

Felismerve a világban játszott fontosságuk miatt annak a szükségességét, hogy a mezőgazdasági munkavállalókat bevonják a gazdasági és társadalmi fejlesztés feladataiba, annak érdekében, hogy tartósan és hatékonyan javítsák munka- és életfeltételeiket; és

Hivatkozva arra, hogy a világ számos országában, különösen a fejlődő országokban, a földet igen gyengén hasznosítják, és igen széleskörű a munkaerő alulfoglalkoztatottsága, és, hogy ez a tény azt igényli, hogy a mezőgazdasági munkavállalókat arra ösztönözzék, hogy olyan szabad, életképes szervezeteket fejlesszenek ki, amelyek képesek arra, hogy óvják és védjék tagállamaik érdekeit, és biztosítsák hatékony részvételüket a gazdasági és társadalmi fejlődésben; és

Figyelembe véve, hogy ilyen szervezetek léte hozzájárulhat és hozzá is kell, hogy járuljon a világ sok részében sújtó élelmiszerhiány enyhítéséhez; és

Felismerve, hogy a földreform nagyszámú fejlődő országban lényeges feltétele a mezőgazdasági munkavállalók munka- és életfeltételei javításának és ennek folytán ezen munkavállalók szervezeteinek aktívan együtt kell működniük, és részt kell venniük ennek a reformnak a folyamatában; és

Emlékezve a létező nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások - különösen a mezőgazdasági egyesülési jogról szóló 1921. évi Egyezmény, az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi Egyezmény, és a szervezkedési és kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezmény - azon rendelkezéseire, amelyek ratifikálják az összes munkavállaló, így a mezőgazdasági munkavállalók jogát is arra, hogy szabad és független szervezeteket hozzanak létre, valamint számos nemzetközi munkaügyi Egyezmény és Ajánlás rendelkezéseire, amelyek többek között azt követelik, hogy alkalmazásukban a munkavállalók szervezetei részt vegyenek; és

Hivatkozva arra, hogy az Egyesült Nemzetek és szakosodott szervezetei, különösképpen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet és az Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezet, nagy érdeklődést szentelnek a földreformnak és a mezőgazdaság fejlesztésének; és

Hivatkozva arra, hogy a következő normákat az Egyesült Nemzetek Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetével együttműködésben dolgozták ki, és hogy a párhuzamosságok elkerülése érdekében az együttműködést ezzel a szervezettel és az Egyesült Nemzetek Szervezetével folytatni fogják annak érdekében, hogy elősegítsék és biztosítsák ezen normák alkalmazását; és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről és szerepükről a gazdasági és társadalmi

fejlődésben, - amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlásként adja közre, a mai napon, 1975. június 23-án, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely „A mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről szóló 1975. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.(1) A jelen Ajánlás a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek minden típusára alkalmazást nyer, beleértve azokat a szervezeteket is, amelyek nem korlátozódnak ezekre a munkavállalókra, de képviselik azokat.

(2) A jelen Ajánlás alkalmazást nyer a mezőgazdasági munkavállalók azon szervezeteire, amelyekre vonatkozik.

2.(1) A jelen Ajánlás szempontjából "mezőgazdasági munkavállaló"-nak minősül minden olyan személy, aki egy mezőgazdasági régióban minősül mezőgazdasági, kisipari vagy egyéb, ehhez hasonló vagy kapcsolódó foglalkozást folytat, akár munkaviszonyban áll, akár a jelen bekezdés (2) albekezdésében foglaltak szem előtt tartásával önfoglalkoztató, például bérlő, feles-bérlő vagy kistermelő.

(2) A jelen Ajánlás csak olyan bérlőkre, feles-bérlőkre vagy kistermelőkre vonatkozik, akiknek fő jövedelemforrásuk a mezőgazdaságból ered, és akik a földet maguk művelik, kizárólag családjuk segítségével, vagy akik harmadik személyt kizárólag alkalmilag foglalkoztatnak és akik:

- (a) nem foglalkoztatnak állandó jelleggel munkaerőt, vagy
- (b) nem foglalkoztatnak nagyszámú idénymunkást, vagy
- (c) nem műveltetik földjüket feles-bérlőkkel vagy bérlőkkel.

3. A mezőgazdasági munkavállalók összes kategóriáinak, akár bérmunkásokról, akár önfoglalkoztatóról van szó, joguk van arra, hogy előzetes engedély nélkül választásuk szerinti szervezeteket hozzanak létre, valamint arra, hogy csatlakozzanak ilyen szervezetekhez azzal az egyedüli feltétellel, hogy alkalmazkodnak ez utóbbiak alapszabályaihoz.

II. A MEZŐGAZDASÁGI MUNKAVÁLLALÓK SZERVEZETEINEK SZEREPE

4. Az ország mezőgazdasági fejlesztési politikájának egyik célját kell, hogy képezze a mezőgazdasági munkavállalók erős és független szervezeteinek önkéntes alapon történő létesítésének és fejlesztésének megkönnyítése, mint hatékony eszköznek arra, hogy biztosítsa, hogy ezek a munkavállalók diszkrimináció mentesen - a megkülönböztetésről (munka és foglalkozás) szóló 1958. évi Egyezmény értelmében - részt vehessenek a gazdasági és társadalmi fejlődésben és élvezhessék az ebből származó előnyöket.

5. Az ilyen szervezetek adott esetben legyenek képesek arra, hogy

- (a) képviseljék, elősegítsék és védjék a mezőgazdasági munkavállalók érdekeit, különösen azáltal, hogy ez utóbbiakat kollektíven véve, nevükben tárgyalásokat és tanácskozásokat folytassanak minden szinten;
- (b) képviseljék a mezőgazdasági munkavállalókat a mezőgazdasági programok megfogalmazásában, végrehajtásában és értékelésében, és az országos tervezésben minden szakaszban és minden szinten;
- (c) biztosítsák a mezőgazdasági munkavállalók összes kategóriáinak aktív részvételét, összhangban az egyes kategóriák érdekeivel minden szakaszban:
  - (i) a mezőgazdasági fejlesztési programokban, beleértve a termelés technikáinak, a raktározásnak, a feldolgozásnak, a szállításnak és az értékesítésnek javítását;
  - (ii) a földreform programokban, a mezőgazdasági telepítésben és a földek hasznosításában;
  - (iii) a közmunkaügyi, a mezőgazdasági iparfejlesztési és a mezőgazdasági kisiparfejlesztési programokban;
  - (iv) a mezőgazdaság-fejlesztési programokban, beleértve azokat, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezetével, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel és más, szakosított szervezetekkel karöltve valósítanak meg;
  - (v) az információs és oktatási programokban, beleértve azokat a tevékenységeket is, amelyekre a jelen Ajánlás 15. bekezdése utal;
- (d) elősegítsék és biztosítsák a mezőgazdasági munkavállalók számára a hozzáférhetőséget az olyan szolgáltatásokhoz, mint a hitelek, élelmiszerellátás, értékesítés és szállítás, valamint a technológiai szolgáltatások;
- (e) szerepet játszhassanak az oktatás és az általános képzés, továbbá szakmai képzés javításában a mezőgazdasági régiókban, a közösségi létesítményekkel kapcsolatos képzésben, a szövetségi tevékenységben és a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei egyéb tevékenységeiben, valamint az erre vonatkozó vezetőképzésben;
- (f) hozzájáruljanak a mezőgazdasági munkavállalók munka- és életfeltételeinek javításában, beleértve a munkabiztonságot és munkaegészségügyet;
- (g) ösztönözzék a társadalombiztosítás fejlesztését és az alapvető szociális szolgáltatásokat olyan területeken, mint a lakásügy, egészségügy és pihenés.

III. A MEZŐGAZDASÁGI MUNKAVÁLLALÓK SZERVEZETEI FEJLESZTÉSÉT ELŐSEGÍTŐ ESZKÖZÖK

6. Annak érdekében, hogy lehetővé tegyék azt, hogy a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei betölthessék szerepüket a gazdasági és társadalmi fejlődésben, a tagállamoknak olyan aktív politikát kell elfogadniuk és alkalmazniuk, amely különösen az alábbiakra ösztönzi ezeket a szervezeteket

- (a) hogy felszámolják azokat az akadályokat, amelyek gátolják létesítésüket, fejlesztésüket és engedélyezett tevékenységük gyakorlását, valamint azt a törvényhozási és igazgatási megkülönböztetést, amelynek a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei és ezek tagállamai számára tárgyai lehetnek;

- (b) hogy lehetővé tegyék a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei és tagállamaik számára, hogy az oktatás és a szakmai képzés tekintetében ugyanazokat a kedvezményeket élvezzék, amelyek a munkavállalók egyéb szervezetei és ezek tagállamai számára biztosítva vannak;
- (c) hogy lehetővé tegyék olyan politika folytatását, amely a mezőgazdasági munkavállalóknak ugyanolyan szociális védelmet és gazdasági szolgáltatásokat biztosít, mint az ipar vagy adott esetben nem ipari foglalkozást folytató munkavállalók számára.

7. (1) A szakszervezeti szabadság elveit teljes mértékben tiszteletben kell tartani; a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek függetleneknek kell lenniük, megalapításuk az önkéntesség elve alapján kell, hogy történjék, és nem vethetők alá semminemű beavatkozásnak, kényszernek vagy nyomásnak.

(2) A jogi személyiség megszerzése a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei részére nem tehető olyan feltételektől függővé, amelyek kérdésessé tehetik a 3. bekezdés és a jelen bekezdés (1) albekezdésében szereplő rendelkezések alkalmazását.

(3) Azon jogok gyakorlásában, amelyeket a 3. bekezdés, illetve a jelen bekezdés alapján élveznek, a mezőgazdasági munkavállalók és szervezeteik csakúgy, mint egyéb személyek vagy szervezett kollektívák tagjai kötelesek az adott ország törvényét betartani.

(4) Az országos törvényhozás nem veszélyeztetheti vagy nem alkalmazható oly módon, hogy veszélyeztesse a 3. bekezdésben és a jelen bekezdésben szereplő biztosítékokat.

A. TÖRVÉNYHOZÁSI ÉS IGAZGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

8. (1) A tagállamok kötelesek meggyőződni arról, hogy az országos törvényhozás nem gátolja-e, tekintettel a mezőgazdasági szektor sajátosságaira, a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek létesítését és fejlesztését.

(2) Különösen:

- (a) az egyesülési és kollektív tárgyalási jogot úgy, ahogy az mindenképp előtt a mezőgazdasági egyesülési jogról szóló 1921. évi, az egyesülési szabadságról és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi, és a szervezkedési és kollektív tárgyalási jogról szóló 1949. évi Egyezmények elvei szerint teljes mértékben, azonban megfelelően figyelembe véve a mezőgazdasági munkavállalók minden egyes kategóriájának szükségleteit, meg kell valósítani az alkalmazás során a mezőgazdasági szektorban a vonatkozó általános szabályozás révén vagy speciális törvényhozás elfogadásával;
- (b) A vonatkozó törvényhozást teljes mértékben összhangba kell hozni a mezőgazdasági zónák speciális feltételeinek, oly módon különösen, hogy:
  - (i) elkerüljék, hogy a létszám minimumára, a képzettségi színvonalra és az anyagi forrásokra vonatkozó előírások megakadályozzák a szervezetek fejlesztését az olyan mezőgazdasági régiókban, ahol a lakosság szétszórta, gyengén képzett, vagy szegény;
  - (ii) intézkedjenek annak érdekében, hogy azokat a problémákat, amelyek a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei és tagállamai közti kapcsolattartás során merülhetnek fel, oly módon oldódjanak meg, hogy tiszteletben tartják minden érdekelt érdekeit és összhangban az egyesülési szabadságról és a

szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi, és a munkavállalói képviselőkről szóló 1971. évi Egyezmény rendelkezéseivel;

- (iii) hatékonyan védjék az érdekelt mezőgazdasági munkavállalókat azon felmondásokkal, vagy megfélemlítésekkel szemben, amelynek az az oka, hogy a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiben vezető funkciót töltenek be, vagy ilyen tevékenységet folytatnak, vagy az, hogy ilyen szervezetnek tagállamai.

9. Olyan megfelelő felügyeleti rendszerek, mint a munkaügyi felügyelet, szakosított szolgálatok, vagy egyéb szolgálatok kell, hogy biztosítsák a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteire és tagállamaira vonatkozó törvényhozás hatékony alkalmazását.

10. (1) Abban az esetben, ha a körülmények folytán a mezőgazdasági munkavállalók nehézségekbe ütköznek, saját szervezeteik létesítésének kezdeményezésében és ezek működtetésében, a létező szervezeteket arra kell ösztönözni, hogy ezeknek a munkavállalóknak kérésükre nyújtsanak megfelelő segítséget és tanácsokat, ami megfelel a mezőgazdasági munkavállalók érdekeinek.

(2) Szükség esetén ezt a segítséget kérésre ki lehet egészíteni azon tanácsadó szolgálatok révén, akik olyan szakképzett személyzettel rendelkeznek, amely képes jogi és technikai tanácsokat adni és irányítani az oktatási tevékenységet.

11. Megfelelő intézkedéseket kell foganatosítani annak érdekében, hogy biztosítsák a hatékony tanácskozásokat a mezőgazdasági régiók munka- és életfeltételeire vonatkozóan.

12. (1) Ami a szakmai képzést és adott esetben a gazdasági és társadalmi terveket és programokat illeti, és minden olyan általános intézkedést, amely érinti a mezőgazdasági régiók gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődését, a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteit be kell vonni a tervezési eljárásba, és az olyan intézmények működésében, mint a hivatalos szolgálatok és bizottságok, a fejlesztési szervezetek, a gazdasági és szociális tanácsok.

(2) Szükség esetén ezt a segítséget kérésre ki lehet egészíteni azon tanácsadó szolgálatok révén, akik olyan szakképzett személyzettel rendelkeznek, amely képes jogi és technikai tanácsokat adni és irányítani az oktatási tevékenységet.

13. A tagállamoknak ösztönözniük kell olyan eljárások elfogadását és olyan intézmények létesítését, amelyek elősegítik a kapcsolatokat a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei és a munkaadók és szervezeteik, valamint az illetékes hatóságok között.

B. A KÖZVÉLEMÉNY TÁJÉKOZTATÁSA

14. Intézkedéseket kell foganatosítani, különösen az illetékes hatóság részéről, annak érdekében, hogy elősegítsék:

- (a) a jobb megértést a közvetlenül érdekelt körök részéről, mint amilyenek az illetékes központi, helyi és egyéb hatóságok, a mezőgazdasági munkaadók és a földbirtokosok, azzal a hozzájárulással kapcsolatosan, amelyet a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei nyújthatnak a nemzeti jövedelem növelésében és jobb elosztásában, a produktív foglalkoztatási lehetőségek növelésében és a fizetett foglalkoztatás növelésében a mezőgazdasági munkavállalók különböző kategóriái általános oktatási és képzettségi színvonalának emelésében, valamint a mezőgazdasági zónákban az általános munka- és életfeltételek javításában;
- (b) a jobb megértést a lakosság körében és különösen a népgazdaság nem mezőgazdasági szektoraiban annak a jelentőségének megértése iránt, hogy mit jelent a megfelelő

egyensúly biztosítása a mezőgazdasági régiók és a városi zónák fejlesztése között, és aziránt, hogy milyen érdek fűződik a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek, mint ennek az egyensúlynak egyik tényezőjének fejlesztéséhez.

15. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják:

- (a) tömegtájékoztatási és oktatási kampányokat különösen annak érdekében, hogy a mezőgazdasági munkavállalók körében teljes információkat és gyakorlati tájékoztatásokat terjesszenek jogaikról, annak érdekében, hogy azokat szükség esetén gyakorolhassák;
- (b) rádió, TV és mozi programokat, valamint időszakos cikkeket a helyi és országos sajtóban, amelyek ismertetik az élet- és munkafeltételeket a mezőgazdasági régiókban és megmagyarázzák a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek célkitűzéseit és a tevékenységük által elért eredményeket;
- (c) helyi szinten szemináriumok és összejövetelek szervezését a mezőgazdasági munkavállalók különböző kategóriái képviselőinek részvételével, valamint a munkaadók, földbirtokosok, a népesség egyéb szektorai és más helyi hatóságok képviselőinek részvételével;
- (d) látogatások szervezése a mezőgazdasági régiókba újságírók, a munkaadók képviselői és különböző ipari és kereskedelmi ágazatok munkavállalói képviselői, tanulók, egyetemi hallgatók, akiket tanáraik kísérnek és a népesség egyéb szektorai képviselői részére;
- (e) a különböző típusú és szintű iskolák részére olyan megfelelő oktatási programok készítését, amelyek megfelelő módon tükrözik a mezőgazdasági termelés problémáit és a mezőgazdasági munkavállalók életét.

C. OKTATÁS ÉS KÉPZÉS

16. Annak érdekében, hogy biztosítsák a mezőgazdasági munkavállalók szervezeteinek harmonikus fejlődését és lehetővé tegyék számukra, hogy gyorsan elláthassák összes felelősségüket a gazdasági és társadalmi fejlődés kapcsán, az illetékes hatóság által intézkedéseket kell foganatosítani a többi között annak érdekében, hogy

- (a) ezen szervezetek vezetői és tagállamai számára ismereteket nyújtsanak
  - (i) arról az országos törvényhozásról és azokról a nemzetközi normákról, amelyek közvetlenül érdeklik ezen szervezetek tevékenységét, különösen a szervezkedési jogról;
  - (ii) azokról az elvekről, amelyek a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei létrehozásának és működésének alapjait képezik;
  - (iii) a mezőgazdaság fejlesztésének problémáiról, mint az ország gazdasági és társadalmi fejlődésének részéről, beleértve a mezőgazdasági termelést, vagy a kisipari termelést, a készletezést, a feldolgozást, a szállítást, a termékek értékesítését és a kereskedelmi cserét;
  - (iv) az országos tervezés elveiről és technikáiról különböző szinteken;
  - (v) az Egyesült Nemzetek Szervezete, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet vagy egyéb szakosított szervezetek által kiadott kézikönyvekről és oktatási programokról, amelyek rendeltetése a mezőgazdasági munkavállalók oktatása és képzése;

- (b) a mezőgazdasági munkavállalók oktatásának javítása és fejlesztése minden vonatkozásban - általános, szakmai, gazdasági és szociális szempontból - oly módon, hogy alkalmasabbá tegyék őket szervezeteik fejlesztésére és tudatosabbak legyenek jogaikat illetően, egyben aktívan részt vegyenek a mezőgazdasági világ fejlesztésében; különös figyelmet kell szentelni a részben vagy teljesen analfabéta munkavállalók képzésének olyan írás-olvasás oktató programok szervezésével, amelyek kapcsolódnak tevékenységük gyakorlati fejlesztéséhez;
- (c) elősegítsék az olyan programokat, amelyek szem előtt tartják azt a szerepet, amelyet a nők játszhatnak és amelyet játszaniuk kell a mezőgazdasági közösségekben, és amelyek integráns részét képezik azoknak az általános oktatási és képzési programoknak, amelyek tekintetében a nőknek a férfiakkal azonos lehetőségeiknek kell lenniük a bekapcsolódást illetően;
- (d) olyan képzést irányozzanak elő, amely kifejezetten a mezőgazdasági munkavállalók képzéséért felelősek oktatását szolgálja oly módon, hogy lehetővé váljék számukra, hogy például segítsék a szövetkezeti és egyéb típusú szolgálatok létesítését, amelyek célja, hogy kielégítse a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei tagállamainak igényeit, egyben erősítve ezeket a szervezeteket azáltal, hogy életképesebbé teszik azokat;
- (e) támogassák azokat a programokat, amelyek tartalmazzák a mezőgazdasági fiatalság előmenetelének minden aspektusát.

17. (1) Annak érdekében, hogy hatékonyan biztosítsák a fenti 16. bekezdésben foglalt képzést és oktatást ki kell dolgozni és alkalmazni kell olyan munkás- és felnőttoktatási programokat, adaptálva azokat az országos és helyi sajátosságokhoz, valamint, amelyek összhangban állnak a mezőgazdasági munkavállalók különböző kategóriái szociális, gazdasági és kulturális igényeivel, valamint a nők és fiatalok sajátos igényeivel.

(2) Tekintettel ez e téren szerzett ismeretekre és tapasztalatokra, a szakszervezeti mozgalmak és a már létező szervezetek, amelyek a mezőgazdasági munkavállalók érdekeit képviselik, szorosan kapcsolhatók az ilyen programok kidolgozásához és megvalósításához.

D. A PÉNZÜGYI ÉS ANYAGI SEGÍTSÉG

18. (1) Abban az esetben, ha a mezőgazdasági munkavállalók szervezetei úgy vélik, különösen működésük kezdetén, hogy pénzügyi vagy anyagi segítségre van szükségük, például annak érdekében, hogy oktatási és képzési programokat indíthassanak be és kérnek és kapnak ilyen segítséget, abban oly módon kell, hogy részesüljenek, ami tiszteletben tartja függetlenségüket, valamint a szervezetek és tagállamaik érdekeit. Ennek a segítségnek ki kell egészítenie a mezőgazdasági munkavállalók azon kezdeményezéseit és erőfeszítéseit, amelyek révén saját szervezeteiket finanszírozni akarják.

(2) A fentebb kifejtett elvek alkalmazandók mindennemű pénzügyi és anyagi segítségre, azt is beleértve, amennyiben a tagállam politikáját képezi az ilyen segítségnyújtás.